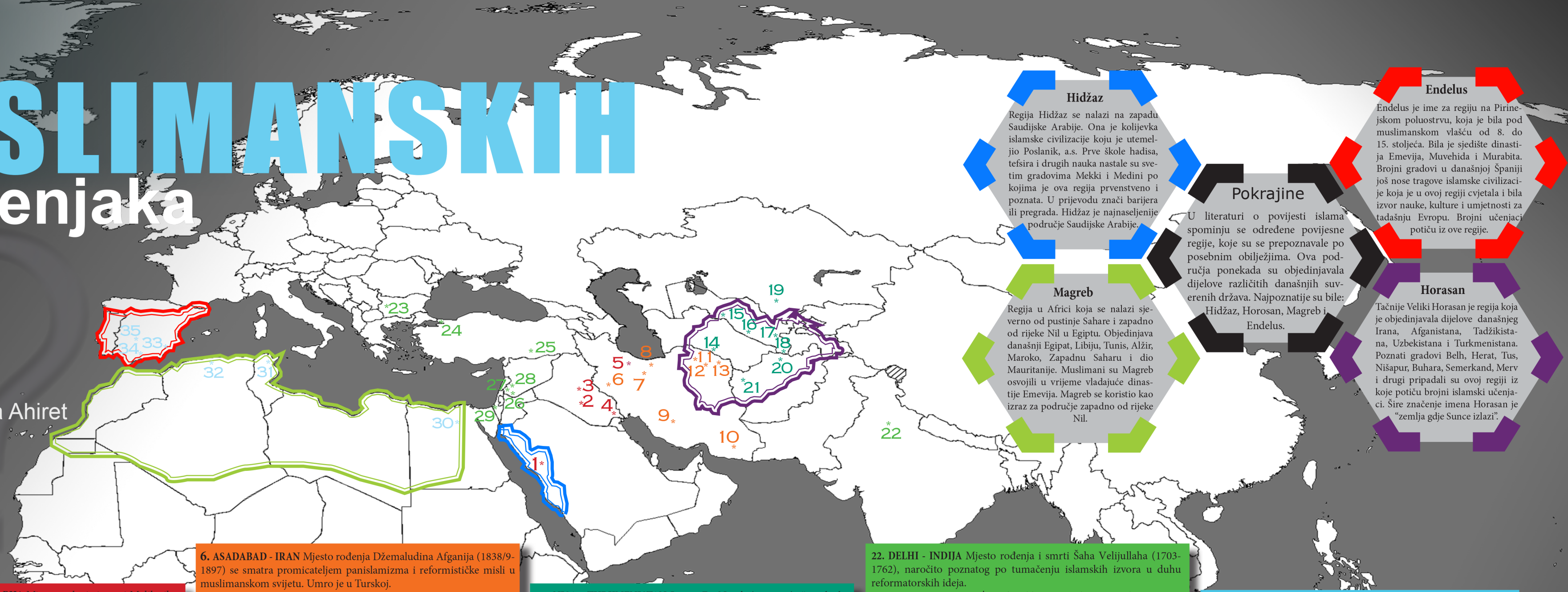

Porijeklo MUSLIMANSKIH učenjaka

Gdje se nalaze mjesta u kojima su rođeni, živjeli ili preselili na Ahiret neki od najznačajnijih muslimanskih učenjaka (VIII-XIX vijek)

Hidžaz
Regija Hidžaz se nalazi na zapadu Saudijske Arabije. Ona je kolijevka islamske civilizacije koju je utemeljio Poslanik, a.s. Prve škole hadisa, tefsira i drugih nauka nastale su svetim gradovima Mekki i Medini po kojima je ova regija prvenstveno i poznata. U prijevodu znači barijera ili pregrada. Hidžaz je najnaseljenije područje Saudijske Arabije.

Magreb
Regija u Africi koja se nalazi sjeverno od pustinje Sahare i zapadno od rijeke Nil u Egiptu. Objedinjava današnji Egipt, Libiju, Tunis, Alžir, Maroko, Zapadnu Saharu i dio Mauritanije. Muslimani su Magreb osvojili u vrijeme vladajuće dinastije Emevija. Magreb se koristio kao izraz za područje zapadno od rijeke Nil.

Pokrajine
U literaturi o povijesti islama spominju se određene povijesne regije, koje su se prepoznavale po posebnim obilježjima. Ova područja ponekada su objedinjavala dijelove različitih današnjih suverenih država. Najpoznatije su bile: Hidžaz, Horosan, Magreb i Endelus.

Endelus
Endelus je ime za regiju na Pirinejskom poluostrvu, koja je bila pod muslimanskom vlašću od 8. do 15. stoljeća. Bila je sjedište dinastija Emevija, Muvehida i Murabita. Brojni gradovi u današnjoj Španiji još nose tragove islamske civilizacije koja je u ovoj regiji cvjetala i bila izvor nauke, kulture i umjetnosti za tadašnju Evropu. Brojni učenjaci potiču iz ove regije.

Horasan
Tačnije Veliki Horasan je regija koja je objedinjavala dijelove današnjeg Irana, Afganistana, Tadžikistana, Uzbekistana i Turkmenistana. Poznati gradovi Belh, Herat, Tus, Nišapur, Buhara, Semerkand, Merv i drugi pripadali su ovoj regiji iz koje potiču brojni islamski učenjaci. Šire značenje imena Horasan je "zemlja gdje Sunce izlazi".

1. MEDINA - SAUDIJSKA ARABIJA Mjesto rođenja i smrti Malika ibn Enesa (711-795), utemeljitelja jedne od četiri najpoznatije pravne, fiksnke, škole. Po njemu je nazvan malikijski mezheb. Mjesto rođenja i Džafera es-Sadika (702 -765), velikog autoriteta u fikhu kod šija kojeg cijene i sunije kao istaknutog poznavaoca hadisa. Hasan el-Basri (642 - 728) je porijeklom iz Medine, ali je većinu svog života proveo u Basri.
2. KUFA - IRAK Mjesto rođenja i smrti Imam-i E'azama Ebu Hanife (699-767), velikog autoriteta u islamskoj pravnoj nauci po kome je hanefijski mezheb dobio ime. Iz Kufe je i njegov učenik Ebu Jusuf (739?-798) te Imam Asim (?-775) i Imam Hafš. Po Asimovom kuraetu i Hafšovom rivajetu većina muslimana danas uči Kur'an. Mjesto rođenja i Sufijana es-Sevrija (716-778), posebno poznatog u oblasti hadisa, a njegove izreke su i danas inspiracija mnogima.
3. BAGDAD - IRAK Mjesto rođenja i smrti Ahmeda ibn Hanbela (780-863), pravnik po kome je hanbelijski mezheb dobio ime, Muhameda el-Kudurija (970-1036), hanefijskog pravnika i Ed-Darekurnija (918 - 995) velikog autoriteta u hadisu. Ovdje je rođen Muhamed el-Alusi (1802-1854), čiji komentar Kur'ana ima simboličku orijentaciju. Muhamed es-Šejbani (749-805) veliki islamski pravnik rođen je u Vasitu, Irak, ali je većinu života proveo u Bagdadu, isto kao i Imam Muhamed (750-805)
4. BASRA - IRAK Ebu Hasan el-Ešari (873/4 - 935/6), utemeljitelj jednog od akaidskih pravaca koji je s maturidijskim najznačajniji danas u svijetu. Umro je u Bagdadu. Mjesto rođenja učenjaka El-Bakilanija (930-1013), koji je većinu života proveo u Bagdadu gdje je umro, i šafijskog pravnika El-Maverdija (972-1058), koji je napisao značajna djela o uređenju države. Veliki filozof El-Kindi (801-873), prema mnogima začetnik arapske filozofije, rođen je u Basri, a umro u Bagdadu.
5. KAZVIN - IRAN Mjesto rođenja i preseljenja Ibn Madže (824-887), čija zbirka hadisa je jedna od Kutubu-s-sitte.

6. ASADABAD - IRAN Mjesto rođenja Džemaludina Afganija (1838/9-1897) se smatra promicateljem panislamizma i reformističke misli u muslimanskom svijetu. Umro je u Turskoj.
7. REJ (Teheran) - IRAN Fahrudin er-Razi (1149-1209) je poznat prvenstveno po komentaru Kur'ana, iako je napisao preko stotinu djela iz različitih disciplina. Umro je Heratu. Ebu Bekr el-Džessas er-Razi (917-980) je iz Reja, ali je većinu svog života proveo u Bagdadu. Jedan je najpoznatijih hanefijskih pravnik, a njegov tefsir spada u pravne tefsire. Inače, stanovnik Reja se naziva Razi.
8. AMUL - IRAN Ibn Džerir et-Taberi (839-923) je jedan od predstavnika tradicionalne škole tefsira i najvažnijih komentatora Kur'ana. Njegovo djelo se smatra enciklopedijom tefsirske grane.
9. FARS - IRAN Nasiruddin el-Bejdavi (?-1286), autor jednog od najznačajnijih racionalnih tefsira, rođen je u ovoj pokrajini, tačnije u mjestu Bejda.
10. SISTAN - IRAN Imam Ebu Davud (817?-889), čija zbirka hadisa spada među šest najvažnijih hadiskih zbirki poznatih kao Kutubu-s-sitte. Umro u Bagdadu gdje je proveo većinu života. Mjesto rođenja Ibn Hibbana (?-965?), učenjaka iz oblasti hadisa.
11. BEJHEK - IRAN Imam El-Bejheki (994 - 1066) je rođen u ovom gradu, sada poznatom kao Sabzevar, a preselio u obližnjem Nišapuru. Jedan je od autoriteta u hadiskoj znanosti.
12. NIŠAPUR - IRAN Rodni grad Imama Muslima (815?- 875), čija je zbirka hadisa jedna od najčitanijih u svijetu i, također, jedna od Kutubu-s-sitte. Odatvje je učenjak iz hadisa El-Hakim en-Nejsaburi (933-1012), Nizamuddin en-Nejsaburi (?-1329), predstavnik racionalnog tefsira, Ahmed ibn Muhamed es-Salebi (?-1035), čiji komentar Kur'ana je jedan od važnijih u razvoju tefsirskih škola.
13. TUS - IRAN Mjesto rođenja i smrti Ebu Hamida el-Gazalija (1058 - 1111) čija su djela još uvijek među najčitanijom islamskom literaturom u svijetu.

14. NISA - TURKMENISTAN Imam En-Nesa'i (829-915), čija zbirka hadisa je jedna od Kutubu-s-sitte, svoj život nije završio u rodnom gradu, koji je sada dio Ašgabata. Većinu vremena je proveo u Egiptu, a preselio je na putu ka Mekki.
15. ZAMAHŠER - UZBEKISTAN U pokrajini Hwarezm/Horesm rodio se i umro El-Zamahšeri (1075-1145?), jedan od najpoznatijih komentatora Kur'ana. Većinu svog života je proveo u Bagdadu, Buhari i Semerkandu.
16. BUHARA - UZBEKISTAN Najveći autoritet u prikupljanju i bilježenju hadisa Imam Buhari (810-870). Njegova zbirka hadisa se smatra prvom u nizu od Kutubu-s-sitte. Umro je u Kartanku blizu Semerkanda. Ovo je i rodno mjesto sufijske Behauidina Nakšibenda (1318-1389), prema kojem je nakšibendijski tarikat dobio ime
17. SEMERKAND - UZBEKISTAN Mjesto rođenja i smrti izuzetnog učenjaka Ebu Lejsa es-Semerkandija (898-985) i Ebu Mensura el-Maturidija (853 - 944), koji je utemeljitelj maturidijskog akaidskog pravca, kojeg slijede i muslimani u BiH. Također, ovdje je rođen i svjetski poznat Ibn Sina - Avicena (980-1037) koji je prvenstveno zbog uticaja na filozofiju i medicinu stekao ogroman ugled u cijelom svijetu.
18. TIRMIZ - UZBEKISTAN Mjesto rođenja i smrti Imama Tirmizija (824-892), još jednog velikog autoriteta u hadisu čija je zbirka dio Kutubu-s-sitte.
19. FARAB - KAZAHSTAN El-Farabi (870?-950) poznat i kao Alfarabijus smatra se osnivačem arapske skolastike. Većinu života je proveo u Bagdadu, a umro je u Damasku.
20. BELH - AFGANISTAN Učenjak u različitim islamskim znanostima Dželaludin Mevlana Rumi (1207-1273) je i jedan od najčitanijih pjesnika u svijetu. Sufijski red, mevlevijski, nazvan je po njemu.
21. HERAT - AFGANISTAN Husejn el-Begavi (1044-1117?) rođen je u ovoj pokrajini, tačnije u mjestu Bag. Njegov komentar Kur'ana spada u grupu tradicionalnih.

22. DELHI - INDIJA Mjesto rođenja i smrti Šaha Velijullaha (1703-1762), naročito poznatog po tumačenju islamskih izvora u duhu reformatorskih ideja.
23. AJDOS - BUGARSKA Ismail Hakki Bursevii (1652-1725) znameniti turski mufesir, sufijski i pjesnik je porijeklom iz ovog grada koji je u to vrijeme bio u sastavu Osmanske carevine. Preselio je u Bursi, u Turskoj, pa otuda i ime Bursevii.
24. ISTANBUL - TURSKA Ebu es-Su'ud (1487-1574) je bio predstavnik racionalnog tumačenja Kur'ana i jedan od najvažnijih osmanskih učenjaka.
25. HARRAN - TURSKA U ovom starom turskom gradu je rođen učenjak Ibn Tejmijje (1263 - 1328), koji je umro u Damasku, gdje je većinu života i proveo.
26. BUSRA - SIRIJA Predstavnik tradicionalne vrste tefsira Ibn Kesir (1300-1373) je rođen u Busri, a preselio je u Damasku, gdje je proveo veći dio života. Njegov tefsir se smatra uz El-Taberijev najboljim tefsirom iz klasičnog tradicionalnog perioda.
27. NAVA - SIRIJA Imam Nevevi (1233 - 1277) je dobio ime po ovom gradu u kojem je i umro. Ostavio je brojna djela u hadiskoj i pravnoj nauci.
28. DAMASK - SIRIJA Mjesto rođenja i smrti velikog učenjaka Ibn Kajjima el-Dževzije (1292 - 1350). U njemu je rođen i autoritet u hadiskoj znanosti Ez-Zehebi (1274 - 1348) kao i Zejneb bint Umer el-Kindi (?-1299) od koje je Ez-Zehebi učio. Ovdje se rodio i umro Ibn Abidin (1783-1836), autoritet u hanefijskoj pravnoj školi koji je nosio titulu fetva-i emina kao vjerski službenik Osmanske države, te El-Izz ibn Abdusselam (1331-1390) svestran učenjak, naročito poznat u oblasti fikha i hadisa.
29. GAZZA - PALESTINA Imam Šafija (767-820) je rođen u Gazzi, ali je većinu svog života putovao radi znanja, ali i zbog političkih okolnosti. Tako je boravio u Mekki, Bagdadu, a preselio je u gradu Fustatu.

Utemeljitelj je šafijskog mezheba. Ibn Kudame (1147-1223), još jedan autoritet u islamskom pravu, rođen je u Palestini. Živio je u Bagdadu, a preselio u Damasku.
30. KAIRO - EGIPAT Ebu Džafer et-Tahavi (853 -933) je utemeljitelj tahavijjskog akaidskog pravca. Imam Ešari je u fikhu bio sljedbenik šafijskog, dok su Maturidi i Tahavi slijedili hanefijski pravac. Mjesto rođenja i smrti Dželaludina es-Sujutija (1445-1505), jednog od najpoznatijih komentatora Kur'ana. Iz Kaira je i Ibn Hadžer el-Askalani (1372 - 1449), koji je dao veliki doprinos hadiskoj znanosti. U donjem toku rijeke Nil, rođen je i Muhamed Abduhu (1849-1905), učenjak, novinar i pravnik. Važi za jednog od promicatelja islamskog reformizma.
31. TUNIS Ne zna se tačno mjesto rođenja Ibn Halduna (1332-1406) u Magrebu, ali je utvrđeno da je rođen u Tunisu. Iako poznat prvenstveno u oblasti sociologije, dao je doprinos različitim znanostima.
32. ALŽIR - ALŽIR Mjesto rođenja i smrti Abdurahmana es-Sealebija (1384-1471) koji je jedan dio života proveo u Tunisu, gdje je smatran najvećim učenjakom svoga doba u hadisu i tefsiru.
33. MURCIA - ŠPANIJA Rodni grad Ibn Arebija (1165 - 1240), erudite koji je i danas jedan od najčitanijih muslimanskih filozofa i mistika.
34. GRANADA - ŠPANIJA U blizini Granade rođeni su Ibn Atijje el-Endelusi (1088-1148), predstavnik tradicionalnog tefsira i Ebu Hajjan (1265-1344), predstavnik racionalnog tefsira. Odatvje je i veliki malikijski pravnik Eš-Šatibi (1320-1388).
35. KORDOBA - ŠPANIJA Rodni grad Ibn Hazma (994-1064) koji je preselio u Sevilji. Bio je osebujan učenjak s brojnim djelima. Odatvje je i Ibn Rušd - Averoes (1126-1198), i danas jedan od najpoznatijih filozofa u Evropi. Rodnu Kordobu je morao napustiti El-Kurtubi (1214-1273), nakon što je pala u ruke Španaca. Preselio je u Egiptu. El-Kurtubi je prvenstveno poznat po pravnom tumačenju Kur'ana.

Godine rođenja mogu nam okvirno pokazati u kojem periodu su živjeli i djelovali učenjaci. Naravno, neki su se ranije od drugih počeli baviti naukom. Ponekada su živjeli u istom periodu, ali nisu utjecali jedni na druge ni blisko surađivali.

699. 702 711. 767. 780. 801. 810. 780. 815. 817. 824. 824. 829. 839. 853. 853. 870. 873. 917. 918. 930. 933. 980. 994. 994. 1044. 1058. 1074. 1088. 1126. 1147. 1149. 1165. 1207. 1214. 1233. 1263. 1274. 1292. 1300. 1332. 1372. 1445. 1652. 1703. 1838. 1849. godina

- Ebu Hanife
- Džafer es-Sadik
- Maik ibn Enes
- Imam Šafija
- Imam Hanbel
- El-Kindi
- Imam Buhari
- Imam Buhari
- Imam Muslim
- Ebu Davud
- Ibn Madže
- Imam Tirmizi
- En-Nesa'i
- Et-Taberi
- El-Maturidi
- Et-Tahavi
- El-Farabi
- El-Ešari
- El-Džessas
- Ed-Darekurni
- El-Baklani
- Hakim En-Nejsaburi
- Ibn Sina
- Ibn Hazm
- El-Bejheki
- El-Begavi
- El-Gazali
- Ez-Zamahšeri
- Ibn Atijje
- Ibn Rušd
- Ibn Kudame
- Er-Razi
- Ibn Arebi
- Dželaludin Rumi
- El-Kurtubi
- En-Nevevi
- Ibn Tejmijje
- Ez-Zehebi
- El-Dževzije
- Ibn Kesir
- Ibn Haldun
- El-Askalani
- Es-Sujuti
- Ismail Busrevi
- Sah Velijullah
- Dž. Afgani
- Abduhu